

Volt

Verkiezings-
programma
Provincie
Utrecht
2023

#GeneratieVolt

TOEKOMST MADE IN EUROPE

Inhoudsopgave

Voorwoord: tijd voor positieve actie!	4
#1 Europees denken, lokaal doen	6
#2 Vertrouwen in een Nieuwe Politiek	8
#3 Uitstootvrije energie	10
#4 Investeren in een groene economie	12
#5 Natuurinclusief van boer naar bord	14
#6 Duurzaam wonen mogelijk maken voor iedereen	16
#7 Betaalbaar en snel van deur tot deur	18
#8 Gezonde en sterke natuur	20
#9 Cultuur en sport	22
#10 Zichtbare en actieve provincie	24
Feiten en bronnen	28

Kandidaten

**Amos
de Jong**
Driebergen

**Anneloes
Blekxtoon**
Baarn

**Wouter
Limmen**
De Bilt

**Jacqueline
Kool**
Utrecht

**Luuk
van Lunteren**
Houten

**Beau
Nederhand**
Utrecht

**Daan
Eijwoudt**
Utrecht

**Josée
Hansen**
Utrecht

Volt

Tijd voor positieve actie!

We leven in een onstuimige tijd waarin steeds meer op het bord van de provincie belandt. Het regionale nieuws wordt overheerst door crises en noodmaatregelen. De belangen zijn groot, terwijl het vertrouwen in de politiek afneemt en draagvlak voor overheidsbeleid beperkt is.

Dit kan anders.

Tijd voor een nieuwe generatie in de politiek. Volt wil dat de provincie investeert in een groene economie én een robuuste natuur: dat kan samen! De klimaatverandering is onze grootste uitdaging. Positieve actie bepaalt onze toekomst.

We zetten de tekentafel voor onze toekomst niet in het provinciehuis maar op de pleinen in de provincie. Burgerberaad en ronde tafels met alle belanghebbenden worden het nieuwe normaal. We koersen op een klimaatneutrale provincie, met schone energie, een groene economie, kringlooplandbouw, meer en betaalbaar ov, en duurzame woningen voor iedereen.

Tijd voor #Generatievolt

#1 Europees denken, lokaal doen

Utrecht is klimaatneutraal in 2040. Om dat te bereiken moeten we Europees denken en lokaal doen. We willen **Utrecht met Europa verbinden**. Veel meer gebruikmaken van Europese fondsen en subsidies, maar ook internationaal onderzoek en goede voorbeelden in andere Europese regio's. Samen staan we sterker.

Tegelijkertijd kunnen we Europees beleid ook beïnvloeden vanuit Utrecht, met een **gedeputeerde specifiek voor Europese relaties** en meer Utrechtse ambtenaren binnen het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. We maken de European Green Deal in Utrecht concreet.

**Utrecht
Klimaatneutraal
in 2040**

#2 Vertrouwen in een Nieuwe Politiek

Verkiezingen zijn pas het begin: de nieuwe politiek zorgt dat alle belanghebbenden aan de tekentafel komen, vanaf het begin! Samen praten, samen schrijven, samen beslissen. **Burgerberaad en ronde tafels** met alle belanghebbenden worden het nieuwe normaal voor politieke besluitvorming.

Een zichtbare provincie organiseert deze bijeenkomsten in de verschillende regio's voor een gebiedsgerichte aanpak zodat iedereen mee kan doen. We voorkomen dat we met het oplossen van de ene crisis de volgende in gang zetten, door een integrale benadering. **Maatwerk is belangrijk** en oplossingen mogen verschillen voor de Gelderse Vallei of voor het Groene Hart, de Utrechtse Heuvelrug, de steden of het Rivierengebied. Elke gedeputeerde is ambassadeur van een regio om dicht bij de lokale realiteit te blijven staan.

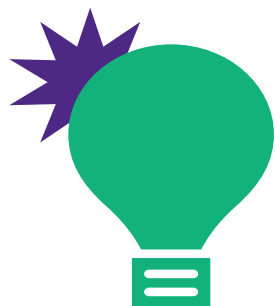

Samen
aan de
tekentafel

#3 Uitstootvrije energie

Een provincie die draait op schone energie is mogelijk als we versnellen met gezond verstand en draagvlak. Ruim voor 2040 liggen op alle geschikte daken zonnepanelen. Grootverbruikers van elektriciteit zijn dan koploper in energie-efficiëntie. We **investeren in opslag van duurzame energie** en onderzoeken de haalbaarheid van nieuwe technieken zoals gebruik van aardwarmte en groene waterstof.

We verruimen het aanbod van laadpalen voor elektrisch vervoer en investeren in elektrische deelscooters en fietsen bij overstappunten. **Nieuwe windparken** bouwen we op logische locaties in het landschap. Het waar en wat bepalen alle belanghebbenden samen. Lokale bewoners worden beloond, bijvoorbeeld via de gemeenten die aandeelhouder worden in lokale projecten en dus **meeprofiteren van de opbrengsten**.

**Zonnepanelen
op alle
geschikte daken**

#4 Investeren in een groene economie

Volt gelooft dat een vitale economie en een sterke natuur kunnen samengaan. We willen meer geld en ruimte reserveren voor ondernemers die bijdragen aan een **klimaatneutrale provincie**. Ook door administratieve lasten te verlichten. We gaan experimenten en duurzame innovaties extra ondersteunen, en we stellen kamers in het provinciehuis beschikbaar voor een innovatielab voor jonge ondernemers. We stimuleren ook kleinschalige plaatselijke economische activiteiten, zoals handel in streekproducten, 'herenboeren', sociale werkplaatsen of het duurzaam uitbaten van natuurlijke recreatieplekken.

We gaan **groene ondernemers actief ondersteunen**, en successen van koplopers maken we zichtbaar, ook in Europa. We stimuleren daarbij de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de rijkdom aan kennisinstellingen binnen onze provincie. Dit doen we ook met Europese kennisinstututen omdat we actief de schat aan **kennis op Europees niveau** willen benutten. Maar naast de kenniseconomie zijn ook de maakindustrie, installatie, bouw, horeca, logistiek, dienstverlening etc. essentieel. We hebben iedereen nodig bij de transitie naar een duurzame regionale economie.

Duurzame innovatie stimuleren en belonen

#5 Natuurinclusief van boer naar bord

Gezonde agrarische activiteiten horen ook bij een klimaatbestendige toekomst van Utrecht. Volt vindt dat alle partijen hier een rol bij spelen: banken, leveranciers, boeren, afnemers, supermarkten en consumenten. De **transitie is een uitdaging voor de hele keten**. Samenwerking van boer naar bord is dus belangrijk en de provincie kan deze partijen bijeenbrengen om de sector een perspectief te bieden. Boeren gaan we helpen (ook financieel) met de omslag naar een toekomstbestendige landbouw. Volt kiest voor **maatwerk per boer**, omdat elke situatie anders is. We werken aan een eerlijk en duidelijk perspectief voor de langere termijn.

We maken een stapsgewijze verduurzaming en **natuurinclusieve vormen van landbeheer en veeteelt** mogelijk, ook financieel. Kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouwmethoden krijgen zo een echte kans op een gezonde exploitatie. Volt wil dat de provincie geld en capaciteit reserveert voor steun aan boeren nu, maar ook op de langere termijn. En de lasten van de stikstofcrisis gaan we eerlijk verdelen, dus ook met het lucht-, water- en wegverkeer en met de vervuilende industrie. Een breed draagvlak blijft belangrijk: deelname van boeren en de andere partijen aan de start van planvorming is cruciaal.

Kringloop- en natuurinclusieve landbouw de norm

#6 Duurzaam wonen voor iedereen

De woningnood moet zo snel mogelijk opgelost worden. Omdat er beperkte stikstofruimte is, krijgt dit prioriteit boven het verbreden van wegen. Het gebrek aan passende huisvesting is voor verschillende groepen zoals studenten, eenpersoonshuishoudens, en statushouders onhoudbaar. Volt wil dat de provincie alles op alles zet om zo snel mogelijk de overeengekomen **83.500 nieuwe woningen voor 2030** klaar te hebben. Meer woonruimte realiseren we vooral binnen en aan de randen van de grote steden.

We stimuleren doorstroming van bijvoorbeeld senioren en eenpersoonshuishoudens, ook binnen een stad of dorp. We bouwen leegstaande panden om tot moderne woningen en experimenteren met bijvoorbeeld kleine, flexibele/tijdelijke units, woningsplitsing, of meerdere generaties onder één dak. Ook bouwen we nieuwe betaalbare starterswoningen en woningen voor senioren, inclusief voor mantelzorg, bijvoorbeeld in Rijnenburg bij Utrecht-stad. De helft van deze opgave voor het sociale-enmiddensegment: dat is geen “streven” maar een absoluut minimum. Want de vraag naar sociale huurwoningen is groter dan het aanbod. **Volt gaat voor 40% sociale huur**, en we willen versneld alle bestaande sociale huurwoningen verduurzamen. Zo wordt duurzaam wonen voor iedereen mogelijk. Ook investeren we gericht in de kwaliteit van wijken die een upgrade nodig hebben voor een gezonde en veilige leefomgeving. Wijken met veel sociale huurwoningen staan bovenaan de lijst.

Wonen gaat voor op wegen

#7 Betaalbaar en snel van deur tot deur

Volt vindt dat de vervoersmogelijkheden goed moeten aansluiten op de reisbehoeften van ons allemaal, nu en in de toekomst. Met een groeiend aantal inwoners en werknemers komen onze wegen en het ov nog meer onder druk te staan. We hebben slimme en schone oplossingen nodig. Volt wil daarom meer snelbussen, buurtbussen, weekendbussen (ook naar de Uithof), nachtbussen, trams en moderne overstap-hubs met elektrische deelscooters en leenfietsen.

We trekken de **Uithoflijn door naar Zeist**. We willen ook fietssnelwegen door de hele provincie, en er komt een ov-pas voor huishoudens met een kleine portemonnee. Zo creëren we een groot en toegankelijk **netwerk van verbindingen, waar ook alle dorpen van profiteren**. Verder wil Volt maatregelen treffen voor stille, veilige en schone (provinciale) wegen, bijvoorbeeld door het verdiepen van drukke wegen, verlagen van de maximumsnelheid, meer veilige oversteekplaatsen, meer snelheidsbeperkingen of het plaatsen van stil asfalt, groenbakken of groene geluidswallen.

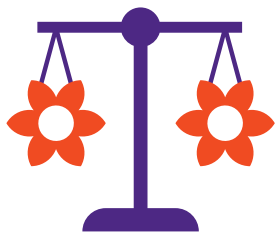

Een provinciale
ov-pas voor
minima

#8 Gezonde en sterke natuur

We willen een voorbeeld worden binnen Europa. Volt wil investeren in het verbeteren van de kwaliteit van de natuur en het vergroten van natuurgebieden. We voorkomen versnippering in het landschap door **natuurgebieden met elkaar te verbinden**. Een duurzaam evenwicht tussen natuur en het gebruik van de natuur door de mens is hét uitgangspunt. Wandelen en fietsen in de natuur is gezond en stimuleren we door recreatieplekken duurzaam te onderhouden. **De hele Utrechtse Heuvelrug wordt een beschermd nationaal park**. Ook gaan we gericht gebiedseigen plant- en boomsoorten aanplanten om de lokale biodiversiteit te versterken.

Tegelijkertijd houden we oog voor de waardevolle openheid binnen onze provincie en kiezen we voor maatwerk: de aanpak verschilt per gebied. We investeren in oplossingen tegen verdroging en bodemdaling, waterschaarste en wateroverlast (incl. overstromingsgevaar) en brengen de **waterkwaliteit** in de hele provincie op het vereiste **Europese kwaliteitsniveau**. Grondwaterstanden en het vasthouden van water voor het behoud van de natuur gaan we zwaar meewegen in alle ruimtelijke besluitvorming.

**Duurzame innovatie
stimuleren
en belonen**

#9 Cultuur en sport

Utrecht heeft een rijke cultuurhistorie die belangrijk is voor onze ruimtebeleving en welzijn. Onze historische dorpskernen, buitenplaatsen, waterlinies, kastelen, en monumenten zijn belangrijk om goed te onderhouden. Het fonds Erfgoedparels krijgt daarom voldoende middelen en samen met lokale bewoners worden projecten gekozen. We willen **bureaucratie verminderen** om zo het fonds toegankelijker te maken.

Exploitatie van cultureel erfgoed maken we mogelijk met als voorwaarde de **toegankelijkheid voor iedereen**. Culturele evenementen, bibliotheken, muziekscholen en kunstencentra hebben een belangrijke maatschappelijke rol en blijven we ondersteunen. We benutten het Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds voor het stimuleren van digitaal burgerschap. Bij een gezonde provincie hoort een uitgebreid en toegankelijk sportaanbod, ook voor sporters met een kleine portemonnee. We **voorkomen dat sportclubs** omvallen door hoge energierekeningen.

**Toegankelijk aanbod
voor mensen met een
kleine portemonnee**

#10 Zichtbare en actieve provincie

Volt wil een moderne provincie die werkt met een digitale infrastructuur die goed bereikbaar is voor alle Utrechters. We willen een **minder op controle** gerichte houding en een **meer open**, ondernemende provincie gericht op samenwerking met alle belanghebbenden.

Volt wil ook een **lobbyregister** op provinciaal niveau, om elke schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan. De provincie gaat gemeenten helpen te leren van positieve Europese voorbeelden en stelt ambtenaren aan om deze voorbeelden te verzamelen en in te zetten. We betalen onze plannen door inkomsten anders te verdelen en beschikbaar geld vanuit het Rijk en Europa maximaal te benutten.

In Utrecht
leren van andere
Europese regio's

Tijd voor positieve actie!

Er is werk aan de winkel. We gaan voor een klimaatneutraal Utrecht in 2040!

Wij kunnen niet wachten om aan de slag te gaan. Onze provincie kan de toekomst aan als wij nu in actie komen.

**Wij hebben nog één ding nodig:
jouw stem op 15 maart!**

TOEKOMST MADE IN EUROPE

Ben jij benieuwd naar de plannen die we hebben voor jouw Utrechtse regio? Klik op de kaart of scan de QR-code

Wist je dat? #feitenzijnbelangrijk

Ruimtelijke ordening	Nederland is het op één na dichtstbevolkte land van de EU met 507 personen per km ² . De gemiddelde bevolkingsdichtheid in de EU is 109 inwoners per km ² . ¹ De provincie Utrecht staat op plek drie van de dichtstbevolkste provincies van Nederland, met 916 personen per km ² . ²
Energie	Het aandeel hernieuwbare energie in Nederland lag in 2021 tussen de 12,0 en 13,4 procent. ³ Het percentage hernieuwbare energie in de provincie Utrecht lag in 2020 (laatst bekende cijfer) op 7,9 procent t.o.v. 10,3 procent landelijk gemiddelde in 2020. ⁴
Wonen	Er is een tekort aan betaalbare woningen in Utrecht: veel starters, jongeren en studenten die hun opleiding hebben afgerond, maar ook gezinnen die ruimer willen wonen en senioren op zoek naar geschikte woonruimten. De vraag naar sociale huurwoningen is ook groter dan het aanbod. ⁵ Onderzoek van de provincie Utrecht heeft aangetoond dat wanneer er maatregelen worden getroffen om doorstroming te bevorderen, meer mensen een geschikte woning kunnen vinden die past bij hun levensfase. ⁶ Tot en met 2030 moeten er in Nederland ongeveer 900.000 woningen worden gerealiseerd. ⁷ De provincie Utrecht heeft het Rijk aangeboden 83.500 woningen te realiseren tot en met 2030. ⁸ De provincie wil 10.000 woningen per jaar realiseren en streeft naar ten minste 50% van de nieuwe woningen in het sociale en middeldure segment. ⁹ Plannen worden verder uitgewerkt in drie woondeals voor de regio's U10, Amersfoort en Foodvalley. Daarnaast heeft de provincie met een samenwerkingsverband van 16 Utrechtse gemeenten ¹⁰ , het ministerie van BZK en de woningcorporaties afgesproken om ca. 2700 woningen voor de sociale huursector te realiseren: dit wordt tot op heden niet gehaald. ¹⁰

Landbouw	In de provincie Utrecht zijn ongeveer 2500 landbouwbedrijven (situatie 2020). De Utrechtse landbouw is met 57 procent van het oppervlak de grootste grondgebruiker van de provincie. De melkveehouderij is verreweg de grootste sector in de provincie Utrecht. Gevolgd door de overige graasdierbedrijven. De intensieve veehouderij (pluimvee-, varkens- en vleeskalverhouderij) is vooral te vinden in het oosten van de provincie. De fruitteelt in het Kromme Rijngebied en gelokaliseerd glastuinbouw in enkele gebieden (Harmelerwaard, polder Derde Bedijking bij Mijdrecht). Er is relatief weinig akkerbouw. ¹¹
Natuur, milieu, water en landschap	Ongeveer één miljoen plant- en diersoorten wereldwijd worden met uitsterven bedreigd en de huidige inspanningen zijn onvoldoende om de ongekende achteruitgang van de natuur te stoppen. ¹² De provincie Utrecht telt 500 bedreigde plant- en diersoorten. ¹³

1 Bevolking | Internationaal | Volksgezondheid en Zorg (vzinfo.nl)

2 <https://www.staatvanutrecht.nl/themas/wonen/woondichtheid-en-woningvoorraad#:~:text=Provincie%20Utrecht%20heeft%20hoge%20bevolkingsdichtheid&text=Voor%20de%20provincie%20Utrecht%20geldt,1.084%20inwoners%20per%20km2>.

3 DASHBOARD - Energieneutraal - Utrecht (databank.nl)

4 Hernieuwbare energie in Nederland 2021 (cbs.nl)

5 Zie bijv. de tabellen in: 23052022-randvoorwaardelijk bod provincie Utrecht aan BZK (provincie-utrecht.nl)

6 <https://www.staatvanutrecht.nl/themas/wonen/woningbehoefte>

7 Provincie Utrecht - Provincie Utrecht zet in op bouw van 835000 woningen tot en met 2030

8 Provincie Utrecht - Programma versnellen woningbouw 2021-2024

9 <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Ruimte-Groen-en-Water/2021/19-mei/14:00/2021RGW90-02-1-Concept-IRP-regio-U16.pdf>

10 Genoemde partijen hebben vastgesteld dat in de periode 2020-2035 39.800 woningen (minus 6.700 vervanging en verdichting en 6.700 verkoop), 5.800 flexwoningen, 10.200 studenteneenheden (minus 1.200 vervanging en verdichting), 1.500 woningaanpassingen (wonen met zorg) en 30.900 verduurzamingen moeten worden gerealiseerd. De woningcorporaties moeten dus circa 2.700 nieuwe sociale huurwoningen per jaar realiseren, maar dit aantal wordt nu niet gehaald. Zie ook: Regioplatform woningcorporaties Utrecht RWU-RCM2021.pdf (rwu-utrecht.nl)

11 Landbouw | provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl)

12 IPBES (2019): Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services

13 Biodiversiteit: leefgebieden bedreigde soorten | provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl)

Wist je dat? #feitenzijnbelangrijk

Verkeer & vervoer	Met een gemiddelde bezettingsgraad van 1,6 mensen per auto in Europa in 2018, kan autodelen of overstappen op openbaar vervoer, fietsen of te voet gaan, de uitstoot helpen verminderen. ¹⁴ Bijna alle inwoners in de provincie Utrecht (ruim 93%) hebben binnen 600 meter van hun woning toegang tot het openbaar vervoer. ¹⁵
Regionale economie	Sociale samenhang in een samenleving heeft volgens de planbureaus positieve gevolgen voor de gezondheid van mensen, de veiligheid en het vermogen om tot collectieve actie te komen en veranderingen door te voeren. ¹⁶ Twee op de drie Nederlanders vinden dat bedrijven maatschappelijke doelen net zo belangrijk zouden moeten maken als winst genereren. Ook vinden velen dat bedrijven nu te weinig prioriteit geven aan verantwoord omgaan met mens, maatschappij en milieu binnen het bedrijf (44%) en bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen buiten het bedrijf (53%). ¹⁷
Welzijn en cultuur	Onderzoek toont aan dat ook in de monumentenzorg voorkomen beter is dan genezen. Restaureren is nu eenmaal veel kostbaarder dan structureel onderhouden. ¹⁸ Daarnaast toont onderzoek van de WHO aan dat het actief of passief beleven van kunst de gezondheid en het algehele welbevinden bevordert. ¹⁹
Bestuur & toezicht	Een kwart van de Nederlanders geeft aan een gebrek aan vertrouwen te hebben in instituties van de rechtsstaat. Redenen hiervoor zijn o.a. onzichtbaarheid van de overheid en schijninspraak. Onderzoekers onderstrepen het belang van gezien én gehoord worden. ²⁰

Financiën

De huidige begroting van de provincie heeft als grootste posten bestuur en bedrijfsvoering (samen 31%), het ov (29%) en mobiliteit (13,5%), met kleinere posten voor het landelijk gebied (10,2%), bodem water en milieu (5,1%), cultuur en erfgoed (3,5%), ruimtelijke ordening (3,2%), economie (2,8%) en de energietransitie (1,7%).²¹ Inkomsten komen vooral van het Rijk via het provinciefonds en de motorrijtuigenbelasting, naast enkele overige bijdragen: totaal ruim €451 miljoen. Vanuit het Rijk is voor de woningopgave landelijk ca. € 11 miljard beschikbaar gesteld.²² Ook de afschaffing van de verhuurderheffing (per 1 januari 2023) leidt tot een vrijkomende ca. € 1,7 miljard per jaar voor corporaties landelijk, wat aan de basis staat van de overeengekomen investeringsopgave van € 119 miljard in de periode 2022-2030.²³ Tot slot komt er tot 2035 cumulatief € 25 miljard beschikbaar via het transitiefonds van het Nationaal Programma Landelijk Gebied voor de uitdagingen in de landbouw en natuur.²⁴

14 CO2-emissies van auto's: feiten en cijfers (infografieken) | Nieuws | Europees Parlement ([europa.eu](https://european-council.europa.eu/media/default/default/press/press.do?lang=en&id=14584))

15 Provincie Utrecht, Jaar- en trendrapportage OV (2019)

16 Inhoud (rijksfinancien.nl)

17 "Bedrijven moeten maatschappelijke doelen belangrijker maken" - Duurzaam Ondernemen (duurzaam-ondernemen.nl)

18 erfgoedmonitor_2018.pdf (provincie-utrecht.nl)

19 <https://www.who.int/publications/i/item/what-is-the-evidence-on-the-role-of-the-arts-in-improving-health-and-well-being-a-scoping-review>

20 Kwart Nederlanders heeft gebrek aan vertrouwen in instituties van de rechtsstaat | Nieuwsbericht | WODC - Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

21 Begroting 2023: ruimte voor provinciale ambities | provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl) De Staten hebben hierop gereageerd, zie: Statenvoorstel Begroting 2023 (provincie-utrecht.nl)

22 Minister Hugo de Jonge maakt provinciale woningbouwafspraken voor 900.000 nieuwe woningen | Nieuwsbericht | [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

23 Meer nieuwbouw, verduurzaming en lagere woonlasten voor sociale huur door afschaffing verhuurderheffing | Nieuwsbericht | [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

24 <https://www.rijksoverheid.nl/regering/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/2-duurzaam-land/landbouw-natuur-en-stikstof>

**Alles is mogelijk
in een Europa dat
samenwerkt**

TOEKOMST MADE IN EUROPE